

14. Столяров В. И. Показатели, компоненты и факторы физической культуры и здорового образа жизни молодежи (социологический анализ) / В. И. Столяров, Б. И. Новиков, В. И. Вишневецкий // Физическая культура и здоровый образ жизни: тезисы. Всесоюз. науч.-практ. конф., Севастополь, 16-21 февр. 1990г. – Севастополь, 1990. – С. 149-150.

15. 16. Lifestyle and Health among Spanish University Students: Differences by Gender and Academic Discipline – <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3>

16. 17. Female University Students' Physical Activity Levels and Associated Factors – A Cross-Sectional Study in Southwestern Saudi Arabia – <http://www.mdpi.com/1660-4601/10/8/3502>

Іванова Л.І.

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

ВЗАЄМОЗАЛЕЖНІСТЬ ПОНЯТЬ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ ПРОФЕСІЙНИЙ РІВЕНЬ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ

У статті на основі теоретичного аналізу психолого-педагогічної літератури обґрунтовано взаємозалежність понять, що визначають професійний рівень підготовки вчителя.

Ключові слова: підготовленість, компетентність, професіоналізм, професійна готовність, педагогічна майстерність.

Іванова Л.І. Взаимозависимость понятий, которые определяют профессиональный уровень учителя.

В статье на основе теоретического анализа психолого-педагогической литературы обоснована взаимозависимость понятий, определяющих профессиональный уровень подготовки учителя.

Ключевые слова: подготовленность, компетентность, профессионализм, профессиональная готовность, педагогическое мастерство.

Ivanova L.I. Interdependence of concepts that determine the professional level of teacher. On the basis of theoretical analysis of psychological and pedagogical literature interdependence of concepts that define the professional level of preparation of teacher is reasonable. The author proves that the result of the preparation of the future teacher to teaching is (based on the knowledge, skills, personal qualities and motivation for certain activities) a professional readiness, which is understood as a person's ability to solve formed respective professional tasks. On the basis of theoretical analysis of scientific and pedagogical sources substantiate that universities have the opportunity to form trained and competent graduates. These concepts are the author examines how professional knowledge, which are components of the knowledge and skills from different sides of training (including communicative et al.) or formation different competencies, as well as readiness - the psychological state of the individual, based on the possession of a wide range of professional knowledge, practical skills of formation of motivation and personal qualities appropriate for the implementation of appropriate educational activities. Maturity of professionalism - the highest as implementation readiness, only permitted if the acquisition of professional experience, through continuing education and self-education. Only provided professional development (!) creativity and further professional self-improvement expert can achieve pedagogical skills - highly implementation readiness.

Key words: preparedness, competence, professionalism, professional readiness, pedagogical skills.

Аналіз науково-педагогічної літератури вказує на те, що існують різні думки щодо кінцевого результату професійної підготовки, якими є: сформованість готовності до певної педагогічної діяльності, сформованість професійної компетентності або певного її виду, професіоналізм, педагогічна майстерність, ототожнення деяких понять, розуміння готовності як одного з показників компетентності й навпаки. З метою правильного визначення структури, змісту, форм і методів професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури доцільно визначити сутність таких основних понять як «готовність», «підготовленість», «компетентність», «професіоналізм», «педагогічна майстерність», що характеризують кінцевий результат професійної підготовки.

Метою статті є обґрунтування взаємозалежності понять, що визначають професійний рівень підготовки вчителя.

Відповідно до мети визначено такі **завдання**: На основі аналізу науково-педагогічної літератури обґрунтувати результат підготовки майбутнього вчителя у вищому навчальному закладі до педагогічної діяльності. Визначити та обґрунтувати взаємозалежність понять, що визначають професійний рівень підготовки вчителя.

У сучасних психолого-педагогічних дослідженнях кінцевий результат професійної підготовки розуміється неоднозначно: вважають, що це сформованість готовності до певної педагогічної діяльності (А.В. Лейфа, І.І. Сотніченко, М.Я. Виленский та Р.С. Сафин), ототожнюють поняття готовності та підготовленості (Н.О. Белікова, Л.П. Сущенко, Н.О. Тимошенко), як сформованість професійних якостей особистості та готовності (Р.В. Конькова), сформованість професійних здібностей (С.Н. Труфанова), знань, умінь, навичок професійно важливих особистісних якостей і здібностей (Т.В. Ткаченко), оволодіння досвідом професійної діяльності (П.Е. Решетников), відповідність "моделі фахівця" (Ю.Д. Железняк, В.П. Жидких, Н.Г. Печенюк, Н.Ф. Талізін, Л.Б. Хозловский) та професіограмі (Н.В. Кузьміна, Н.В. Мухаметзянова, Л.Ф. Спирин), сформованість компетентності (Н. Костихіна, Л.П. Сущенко), сформованість професіоналізму (Е.А. Кутова, Л.П. Сущенко, І.М. Ткачівська), сформованість педагогічної майстерності (В.П. Ворошилова, Е.А. Кутова, В.П. Рябцев), підвищення педагогічної майстерності, що забезпечить готовність (І.І. Сотніченко); ототожнюють ці поняття (О.Г. Карпенко, В.А. Петрук); розглядають готовність як один з показників компетентності (А. Хуторской, О.В. Полуніна);

вважають професіоналізм синонімом компетентності (Л.П. Сущенко), вважають компетентність частиною професіоналізму (Н.М.Костихина), вважають компетентність частиною готовності (В.А. Адольф, О.С. Анисимов, О.А. Атяшев, В.Т. Чичикин).

Разом з тим, більшість науковців розуміють і професійну готовність і професійну компетентність як системне утворення та під цим терміном розуміють складне інтегративне особистісне утворення, яке обумовлює можливість успішно здійснювати професійну діяльність. Ряд дослідників, зокрема О.В. Госсє, К.М. Дурай-Новакова вважають, що готовність – це цілісне психічне явище, при якому відбувається інтеграція знань та вмінь, що необхідні для виконання визначеної, конкретної діяльності. Якість підготовки фахівця науковцями розуміється: як сукупність властивостей і характеристик, що визначає готовність фахівця до ефективної діяльності та вміщує у собі здатність до швидкої адаптації в умовах науково-технічного прогресу, володіння професійними вміннями і навичками щодо використання отриманих знань при вирішенні професійних завдань (Т. Лопухова); як синтез навченості й комплекс ключових компетенцій (М.П. Певзнер, В.О. Букетов та О.М. Зайченко) і передбачає професійну компетентність (В.А. Болотов і В.В. Сериков).

І.М. Ткачівська вказує на те, що «сучасні дослідження доводять, що професійна підготовка фахівця – це процес оволодіння ним необхідними знаннями, вміннями і навичками, результатом якого є професіоналізм. З'ясовано, що вчені по-різному підходять до визначення суті професіоналізму. Одні пояснюють його як конкретний рівень сформованості майстерності, інші – як якісну характеристику суб'єкта діяльності» [5, с. 8]. Одночасно дослідниця зазначає, що «кінцевим результатом професійної підготовки вчителя фізичної культури є його готовність ...»[5, с. 8]. В.В. Абрамова вважає, що індивідуальність та професіоналізм є двома сторонами особистості педагога, однаково важливими для успішної діяльності, а також звертає увагу на те, що, якщо професійні якості вчителя хоча б деякою мірою формуються під час підготовки у вищому навчальному закладі, то процес становлення його творчої індивідуальності відбувається стихійно [1, с. 29]. Н.М. Костихина зазначає, що одною із сторін формування професіоналізму у педагогічній діяльності педагога є компетентність [2, с. 14]. Науковці (В.К. Бальсєвич, А.А. Бодаєв, Ю.Д. Железняк) вважають, що важливу роль у засвоєнні професії, досягненні вершин професіоналізму відіграє вмiле використання цінностей фізичної культури, що забезпечує збереження та зміцнення здоров'я, фізичного та духовного розвитку, рухової підготовленості, як важливіших складових професіоналізму вчителя фізичної культури. На думку Л.П. Сущенко, «кожному з трьох розумiнь професіоналізму відповідає власний та специфічний підхід до змісту й засобів побудови системи професійної підготовки. В першому розумінні професіоналізм є синонімом компетентності. Формування відповідного рівня компетентності цілком забезпечується педагогічною системою, яка спрямована на знання, вміння та навички молоді людини. своєрідним ідеалом такої системи професійної підготовки є спеціаліст, який обізнаний у відповідній предметній сфері і який вміє розв'язувати типові завдання, що виникають в його професійній діяльності» [4, с. 210]; «друге розуміння професіоналізму передбачає наявність у фахівця творчого потенціалу» [4, с. 210]; «третє, найбільш сучасне й найбільш загальне розуміння професіоналізму, пов'язане з ідеєю самореалізації особистості через професію» [4, с. 210]. Е.А. Кутова вважає, що до нашого часу можливості удосконалення професіоналізму вчителя розглядаються та реалізуються головним чином у системі підвищення кваліфікації через особливі курси підвищення кваліфікації, які педагог проходить один раз на п'ять років [3]. Отже, можна зазначити, що складовими професіоналізму є компетентність, наявність у фахівця творчого потенціалу та самореалізація особистості через професію. У визначенні науковцями поняття «педагогічна майстерність» існують розбіжності. Його визначають: як цілісну внутрішньоособистісну властивість (інтегративну здатність учителя) самостійно здійснювати педагогічну діяльність та отримувати визначені якісні нестандартні її результати (В.П. Ворошилова); як високе мистецтво комплексного вирішення завдань освіти, виховання та розвитку учнів, що проявляється у педагогічній діяльності на основі знань, педагогічного досвіду та рівня сформованості особистості педагога (Е.А. Кутова); як форму та результат прояву індивідуальних професійних здібностей людини, що може бути сформована суб'єктом педагогічної діяльності (В.П. Рябцев); як феномен педагогічного знання з яскраво вираженим особистісно-соціально-діяльнісним характером, що являє собою цілісну динамічну систему професійних (спеціальних і психолого-педагогічних) знань, умінь та навичок організаційно-методичної роботи та педагогічної взаємодії, творчих педагогічних вмінь та навичок щодо використання прийомів педагогічної техніки, що обумовлені високорозвинутими особистісно-педагогічними якостями викладача, які дозволяють йому на високому професійному рівні здійснювати вирішення педагогічних завдань у процесі організації та проведення навчально-виховного процесу (С.Ф. Сердюк); як комплекс властивостей особистості, що забезпечує високий рівень самоорганізації професійної діяльності вчителя (О.Н. Федиско). Отже, більшість науковців розуміють професійну готовність і професійну компетентність як складне інтегративне особистісне утворення, яке обумовлює можливість успішно здійснювати професійну діяльність. Відповідно трансформацію та взаємообумовленість понять, що характеризують професійний рівень педагога, можна представити наступним чином (рис. 1.).

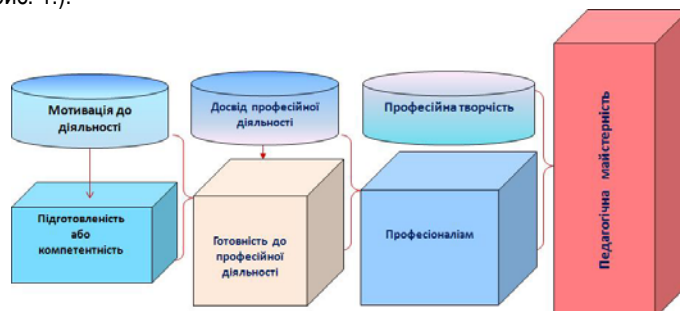

Рис. 1. Трансформація та взаємообумовленість понять, які характеризують професійний рівень учителя

Таким чином, обґрунтовано, що результатом підготовки майбутнього вчителя до педагогічно діяльності є професійна готовність, яка розуміється як сформована (на базі знань, умінь, навичок, особистісних якостей та вмотивованості до певної діяльності) здатність особистості вирішувати відповідні професійні завдання

ВИСНОВОК. На основі теоретичного аналізу науково-педагогічних джерел можна стверджувати, що у вищих навчальних закладах є можливість формувати підготовленість та компетентність випускників, які можна розглядати як професійну обізнаність, складовими яких є знання, вміння та навички щодо різних сторін професійної підготовки (включаючи й комунікативну та ін.) або сформованість різних компетенцій, а також готовність – психологічний стан особистості, який базується на володінні широким колом професійних знань, практичних навичок, сформованості мотивації й відповідних особистісних якостей щодо здійснення відповідної педагогічної діяльності. Сформованість професіоналізму (вищої сходинки реалізації готовності), можлива тільки з набуттям професійного досвіду та шляхом продовження неперервної освіти та самоосвіти, й тільки за умови розвитку професійної (!) творчості та подальшого професійного самоудосконалення фахівець може досягнути педагогічної майстерності (найвищої сходинки реалізації готовності).

ЛІТЕРАТУРА

- 1.Абрамова В. В. Формирование профессиональной компетентности будущих учителей физической культуры : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Валентина Владимировна Абрамова. – Тирасполь, 2006. – 202 с.
- 2.Костихина Н. М. Акмеологические аспекты профессионально-педагогической подготовки специалиста по физической культуре и спорту / Н. М. Костихина // Теория и практика физической культуры – 2005. – № 10. – С. 12–16.
- 3.Кутюва Е. А. Система методической службы общеобразовательного учреждения как средство повышения педагогического мастерства учителя : дис.... кандидата пед. наук : 13.00.01 / Екатерина Александровна Кутюва. – Нижний Новгород, 2008. – 293 с.
- 4.Sushchenko LP Professional training of future specialists in physical education and sport (theoretical and methodological aspects): [monograph] / L. P Sushchenko. – Zaporozhye: Zaporozhye State University, 2003. – 442 p.
- 5.Tkachivska I. M. Preparation of the future teachers of physical culture to tourist-regional work with students : avtoref. dis. on the receipt of scientific degree of candidate of pedagogical sciences : speciality 13.00.04 «Theory and method of trade education» / I. M. Tkachivska – Ternopile, 2009. – 21 p.

УДК: 796.011.3 – 058.243.2

Карабанов Є. О.
Запорізький національний університет

ВПЛИВ ПРОФЕСІЙНО-ПРИКЛАДНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ НА РІВЕНЬ ЗДОРОВ'Я МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-МЕХАНІКІВ

У статті визначено стан впливу професійно-прикладної фізичної підготовки на рівень здоров'я майбутніх інженерів-механіків з обслуговування та ремонту техніки сільського господарства. Досліджено показники соматичного здоров'я як складової професійно-прикладної фізичної підготовки. Проведені дослідження дали підстави встановити, що рівень здоров'я студентів експериментальної групи за всіма ознаками задовільний, що може задовольнити вимогам, поставлених перед майбутніми спеціалістами.

Ключові слова: професійно-прикладна фізична підготовка, здоров'я, динаміка, студенти.

Карабанов Е.А. Влияние профессионально-прикладной физической подготовки на уровень здоровья будущих инженеров-механиков. В статье определено состояние влияния профессионально-прикладной физической подготовки на уровень здоровья будущих инженеров-механиков по обслуживанию и ремонту техники сельского хозяйства. Исследованы показатели соматического здоровья как составляющей профессионально-прикладной физической подготовки. Проведенные исследования дали основания установить, что уровень здоровья студентов экспериментальной группы по всем признакам удовлетворительный, что может удовлетворить требованиям, поставленных перед будущими специалистами.

Ключевые слова: профессионально-прикладная физическая подготовка, здоровье, динамика, студенты.

Karabanov E.O. Influence of professional-applied physical training on the health of future mechanical engineers. On the basis of the Tauride state agrotechnological University a comparative analysis of the level and dynamics of indicators of the health of future mechanical engineers for maintenance and repairs agriculture, which in the learning process systematically studied in the experimental program for physical training, and students who worked on the existing system of physical training. The studied indicators of physical health as a component of professional-applied physical training. An indicator of the level of somatic health was calculated by the method of G. L. Apanasenko, which is based on the indexes - integral indicators with formalized scoring, suitable for all age periods. Estimated figures that are satisfactory correlation with maximum aerobic performance (life index, force index, Robinson and rate of compliance with the mass of the body length). Studies have grounds to establish that the level of health of students of the experimental group on all grounds satisfactory that may satisfy the requirements posed to future professionals. A study of the effectiveness of the author's program of professional-applied physical training, to improve the health of students of the